

Současný vývoj chemického průmyslu - dopad COVIDu

Masarykova Universita - on-line 11.5.2021

Ing. Ivan Souček, Ph.D. - Svaz chemického průmyslu ČR/VŠCHT Praha

Obsah

- ▶ Představení SCHP ČR
- ▶ Hlavní aspekty vývoje chemického průmyslu EU a ČR
- ▶ Potenciální směry vývoje chemického průmyslu
- ▶ Dopady pandemie

Představení Svazu chemického průmyslu ČR

- ▶ Vytváření prostoru pro hospodářskou činnost chemického průmyslu
- ▶ Činnost v zaměstnavatelské oblasti
- ▶ Image chemického průmyslu a SČHP ČR
- ▶ Výbory
- ▶ SČHP ČR a Technologické platformy
- ▶ Regartis

K 31. 12. 2020 sdružoval SČHP ČR 102 individuálních členů a 4 členy kolektivní – Asociaci výrobců nátěrových hmot ČR (AVNH ČR), Svaz chemických obchodníků a distributorů ČR (SCHOD ČR), Českou asociaci oběhového hospodářství (ČAObH) a Českou asociaci čisticích stanic (CACS), zastřešuje celkem 145 organizací.

Je řízeno 16-členným představenstvem (představitelé členských organizací).

Vytváření prostoru pro hospodářskou činnost chemického průmyslu

Agenda na národní úrovni:

- ▶ SCHP ČR se aktivně podílí na úpravě řady legislativních návrhů a aktivní komunikaci s odvětvovými ministerstvy (MPO, MŽP, MZem, MZdrav, MD, MŠMT, MPSV)
- ▶ Je partnerem pro činnost Vysoké pracovní skupiny pro chemii při MPO k aktuálním tématům a účastní se činnosti pracovních skupin SP ČR a HK ČR

Agenda na úrovni EU a jednání s europoslanci:

- ▶ legislativa (REACH a CLP, endokrinní disruptory, nano, biocidy, TiO₂,);
- ▶ reforma EU ETS

Zahraniční spolupráce:

- ▶ CEFIC/AFEM; PlasticsEurope; podpora činnosti HL Roundtable CSS
- ▶ Přeshraniční spolupráce se střeoevropskými chemickými svazy (CE Cluster Cefic) a s italským svazem (Federchimica) a německým svazem (VCI)

Výbory - klíčová platforma pro expertní činnost

1. Výbor pro legislativu (předsedá zástupce Unipetrol)
2. Výbor pro management chemických látek (předsedá zástupce DEZA)
3. Výbor pro sociální dialog (předsedá zástupce Synthesia)
4. Výbor pro zdraví, bezpečnost a životní prostředí (předsedá zástupce Unipetrol)
5. Výbor pro energetiku a změnu klimatu (předsedá zástupce Unipetrol RPA)
6. Výbor pro logistiku (předsedá zástupce L.C.Sokotrans)
7. Výbor pro péči o hmotný majetek (předsedá zástupce Synthomer)
8. Výbor pro sledování dotačních titulů a čerpání fondů (předsedá zástupce Spolana)
9. Výbor pro hnojiva (předsedá zástupce Lovochemie)
10. Veletržní výbor (předsedá zástupce SČHP ČR)
11. Výbor pro podporu PR aktivit (předsedá zástupce Bochemie)

Činnost Výboru pro management chemických látek

Agenda Výboru 2.10.2019:

- ▶ Bc. T. Kučera, MZDr: Implementace přílohy VIII nařízení CLP, novinky z oblasti biocidů
- ▶ Ing. T. Kolesníková, MŽP: Novinky z EK a ECHA

Agenda Výboru 25.6.2020:

- ▶ Ing. P. Kulhánková, MPO: Informace z Výboru členských států ECHA a z MPO
- ▶ Ing. K. Bláha, CSc., MŽP: Informace z Výboru REACH EK a další aktuality
- ▶ Zelená dohoda pro Evropu

Agenda Výboru 18.11.2020:

- ▶ kpt. Mgr. Bc. V. Šigutová, pplk. Mgr. I. Kejřová, Policie ČR: Problematika prekurzorů drog
- ▶ Ing. J. Mervart: Strategie udržitelnosti chemických látek

Agenda Výboru 30.3.2021:

- ▶ RNDr. O. Jarolím - Kontrolní činnost ČIŽP v oblasti chemických látek
- ▶ Implementace Strategie pro udržitelnost v oblasti chemických látek
- ▶ Návrh regulace endokrinních disruptorů

Image chemického průmyslu a SCHP ČR

Responsible Care - Odpovědné podnikání v chemii:

- ▶ Do plnění programu jsou zapojeni vybrané členské organizace SCHP ČR a kolektivní členové SCHP ČR - Asociace výrobců nátěrových hmot ČR, Svaz chemických obchodníků a distributorů a kolektivní Česká asociace čisticích stanic
- ▶ Právo užívat logo RC má celkem již 55 členských společností SCHP ČR; z toho 48 výrobních, distribučních a dopravních firem a 7 nevýrobních, zejména středních škol.

Chemie pomáhá - Nově zahájená kampaň s cílem:

Spoluúčast SCHP ČR na bezpečnostní problematice

Transportní informační a nehodový systém TRINS:

- ▶ Systém je řízen společností Unipetrol RPA.
- ▶ Znění smlouvy TRINS zahrnuje vedle spolupráce při omezování dopadů vzniklých při dopravních nehodách spojených s přepravou chemikálií i pomoc při haváriích ve stacionárních zařízeních využívajících chemikálie a v čištění cisteren a zásahových prostředků Hasičského záchranného sboru členskými organizacemi České asociace čisticích stanic.

Kybernetická bezpečnost

- ▶ Zákon ČR o kybernetické bezpečnosti zahrnuje i chemické odvětví
- ▶ Týká se pouze klasifikovaných subjektů dle stanovených kritérií „kritičnosti“ (zatím Spolchemie a Unipetrol RPA)

Externí součinnost SCHP ČR: Technologické platformy a společnost Regartis

Česká technologická platforma pro udržitelnou chemii - SusChem

Česká technologická platforma Plasty

Česká technologická platforma pro biosložky v dopravě a chemickém průmyslu

Národní technologická platforma pro udržitelnou energetiku

HYTEP - Vodíková platforma

Dceřiná společnost SCHP ČR Regartis (dříve ReachSpektrum s.r.o.) byla založena SCHP ČR v roce 2006, nyní SCHP ČR vlastní 25% podíl.

Předmětem činnosti je komerční konzultační a servisní činnost v oblasti managementu chemických látek:

- ▶ konzultační a poradenské aktivity v oblasti národní a evropské chemické legislativy; monitoring legislativy chemických látek; kurzy, semináře, workshopy, školení - chemická legislativa, IT nástroje (IUCLID5) REACH a CLP, biocidy;
- ▶ chemický audit souladu s platnou legislativou;
- ▶ registrace chemických látek podle REACH, včetně zajištění zpracování studií a dalších souvisejících dokumentů; klasifikace a označování, notifikace látek ECHA dle nařízení CLP; zpracování bezpečnostních listů;
- ▶ zprostředkování testování vlastností chemických látek;
- ▶ činnost výhradního zástupce pro společnosti usazené mimo EU a pro UK;
- ▶ příprava oznámení nebezpečných směsí v systému CHLAP;
- ▶ Zajišťování školení a konferencí v oblasti chemické legislativy.

Hlavní aspekty vývoje chemického průmyslu

- ▶ Vývoj světového chemického průmyslu
- ▶ Očekávaný vývoj světové ekonomiky
- ▶ Vývoj legislativy
- ▶ Perspektiva vývoje „po covidu“

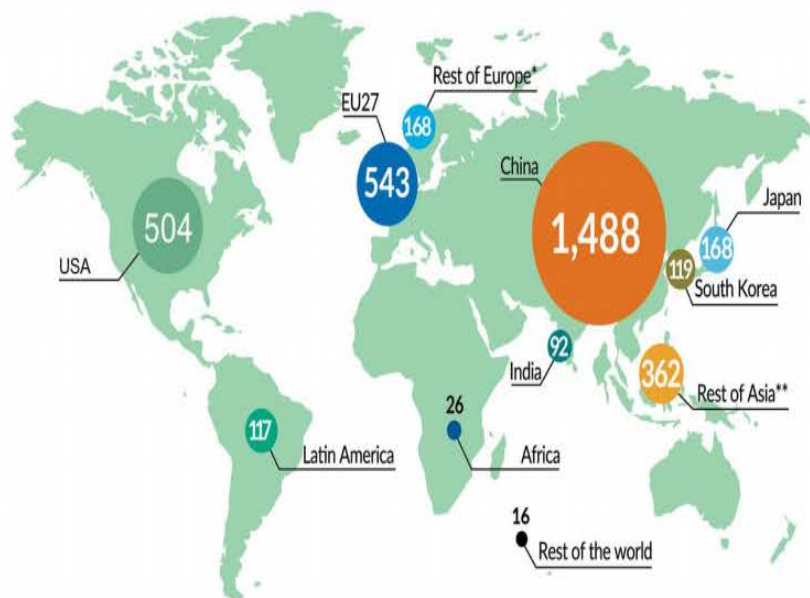
Vývoj chemického průmyslu EU

Overview European Chemical Industry

At the Heart of European Industry: Providing the essentials

- Europe is the second largest chemicals producer in the world (€543 bn), followed by US, Japan, South Korea and India
- Europe has the largest chemicals trade surplus in the world (€45.2 bn)
- The European chemical industry is of major importance for economic development and wealth (7% of EU27 manufacturing added value)
- The European chemical industry is a key pillar for a sustainable society, providing direct employment to 1.1 million people (4% of EU27 manufacturing employment)
- The biggest industrial users of European chemicals are rubber and plastics, construction, consumer goods industries, and automotive.

World Chemical Sales (2019, €3,669 billion)

Source: Cefic Chemdata International 2020

* Rest of Europe covers UK, Switzerland, Norway, Turkey, Russia and Ukraine

** Asia excluding China, India, Japan and South Korea

Unless specified, chemical industry excludes pharmaceuticals

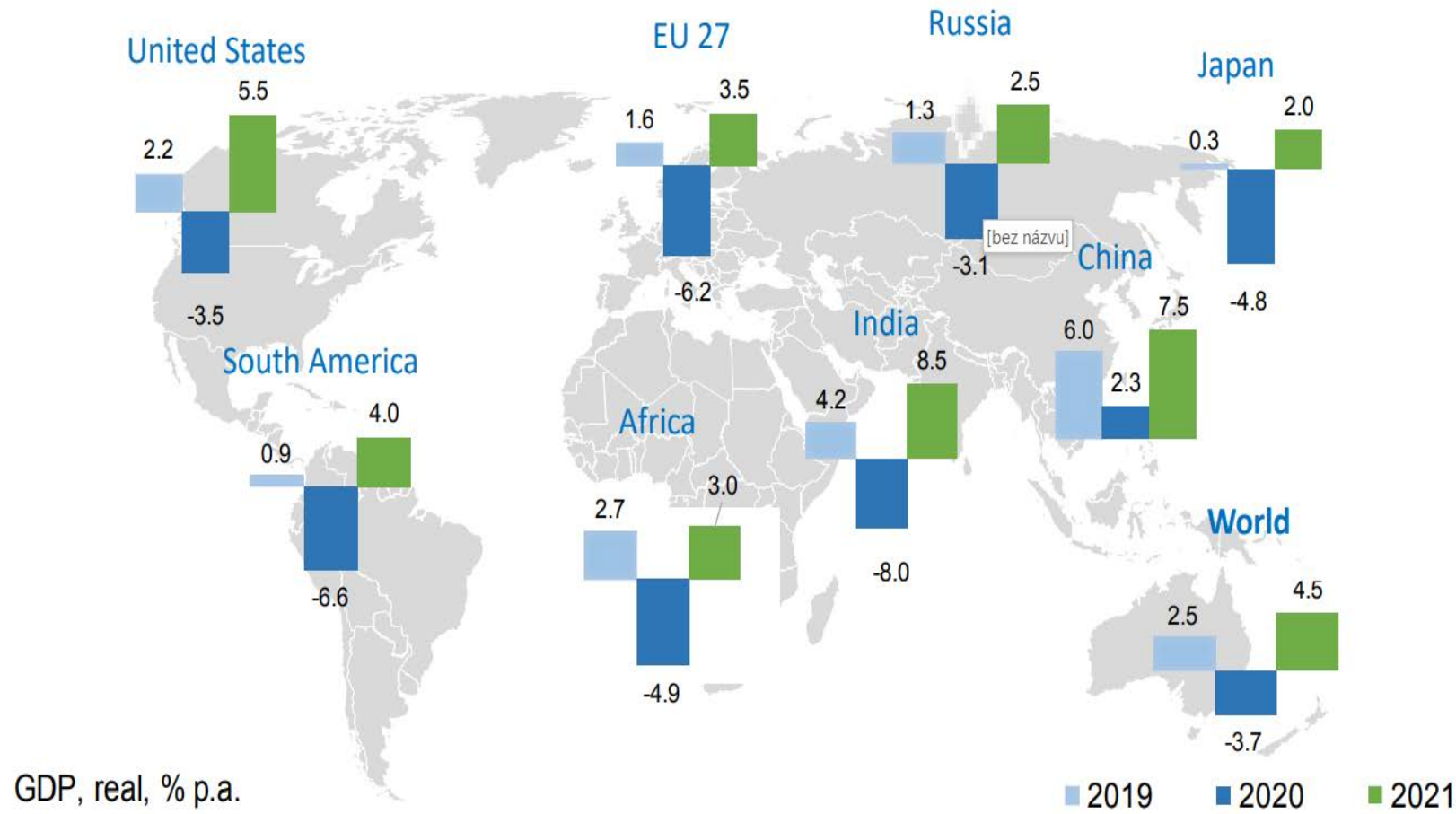
Cca 50% chemického průmyslu je soustředěno v Číně s „volnějšími“ regulačními požadavky“.

Podíl české chemie na HDP zpracovatelského průmyslu činí 11% a 10% tvorby přidané hodnoty.

Chemický průmysl zůstává energeticky a kapitálově náročným odvětvím a jeho další rozvoj bude významně ovlivněn požadavky CSS (Strategie udržitelnosti chemických látek EU)

Vývoj chemického průmyslu EU

Recovery of the global economy

Vývoj chemického průmyslu je významně závislý od celkového vývoje ekonomiky, resp. poptávky navazujících odvětví a spotřeby obyvatel.

Česká chemie zaznamenala v roce 2020 propad v tržbách podobně jako celá Evropa z důvodu pandemie COVID-19.

Očekávané oživení bude nepochybně ovlivněno podporou „udržitelného rozvoje“ ve vazbě na EGD/CSS

EGD - Zelená dohoda pro Evropu a Strategie udržitelnosti chemických látek

The European Green Deal defines four key interrelated pillars for a sustainable economy and society:

- climate neutrality;
- biodiversity protection;
- a circular economy;
- a zero pollution ambition for a toxic free environment.

The Chemicals Strategy for Sustainability was announced as first deliverable under the zero pollution ambition (a Zero Pollution Action Plan will be adopted by the Commission in a few weeks), but the way chemicals are produced and used is key to all four pillars.

Vývoj chemického průmyslu EU

Vývoj podnikatelského prostředí pro rok 2021:

- Pokračující pandemie s dopady na vývoj poptávky a současně přinášející kompenzační efekty (vč. „nového daňového balíčku“).
- EGD a další regulatorní zpřísnování a současně úvahy o ochraně evropského trhu se „spravedlivým“ omezením dovozu nesplňujícího požadovaná kritéria a podmínky EU
- EGD a dopady dekarbonizace energetiky na průmysl, podpora alternativních energií vč. vodíku
- Strategie udržitelnosti chemických látek s dopadem na další omezení jednorázových plastů, snižování energetické náročnosti, náhrady SVHC aj. ...
- Brexit – dopad na vzájemnou obchodní výměnu (regulace, dostupnost)

Připravované legislativní návrhy EU pro 2H 2021:

- [ETS review](#) (legislative, incl. impact assessment)
- [ETS rules for aviation review](#) (legislative)
- [ESR review](#) (legislative)
- [LULUCF review](#) (legislative)
- [Revision of the Energy Taxation Directive](#) (legislative, incl. impact assessment)
- [Carbon border adjustment mechanism](#) (legislative, incl. impact assessment); opinion report by the European Parliament's environment committee to be debated on Oct. 28 2020, committee vote expected in Jan. 2021.
- [Energy Efficiency Directive review](#) (legislative)
- [Renewable Energy Directive review](#) (legislative)

Vývoj chemického průmyslu - dodatečná specifika ČR

EU ETS - nové programovací období: zpřísnění benchmarků, snížení bezplatných povolenek, kompenzace nepřímých nákladů za rok 2020 (NV by mělo vyjít ve 2.Q 2021), ale omezení odvětví pro kompenzaci nepřímých nákladů v dalších letech.

Odpadová legislativa s účinností od 1. 1. 2021. Než budou schváleny všechny prováděcí vyhlášky, budou se moci firmy řídit metodickým pokynem ministerstva životního prostředí. Vyšší tlak na cirkularitu: příležitost pro materiálovou recyklaci, resp. chemickou recyklaci.

Snížení zdrojů TA ČR (v očekávání masivního využívání fondů EU)

Podpora zaměstnanosti, kompenzační nástroje v důsledku pandemie

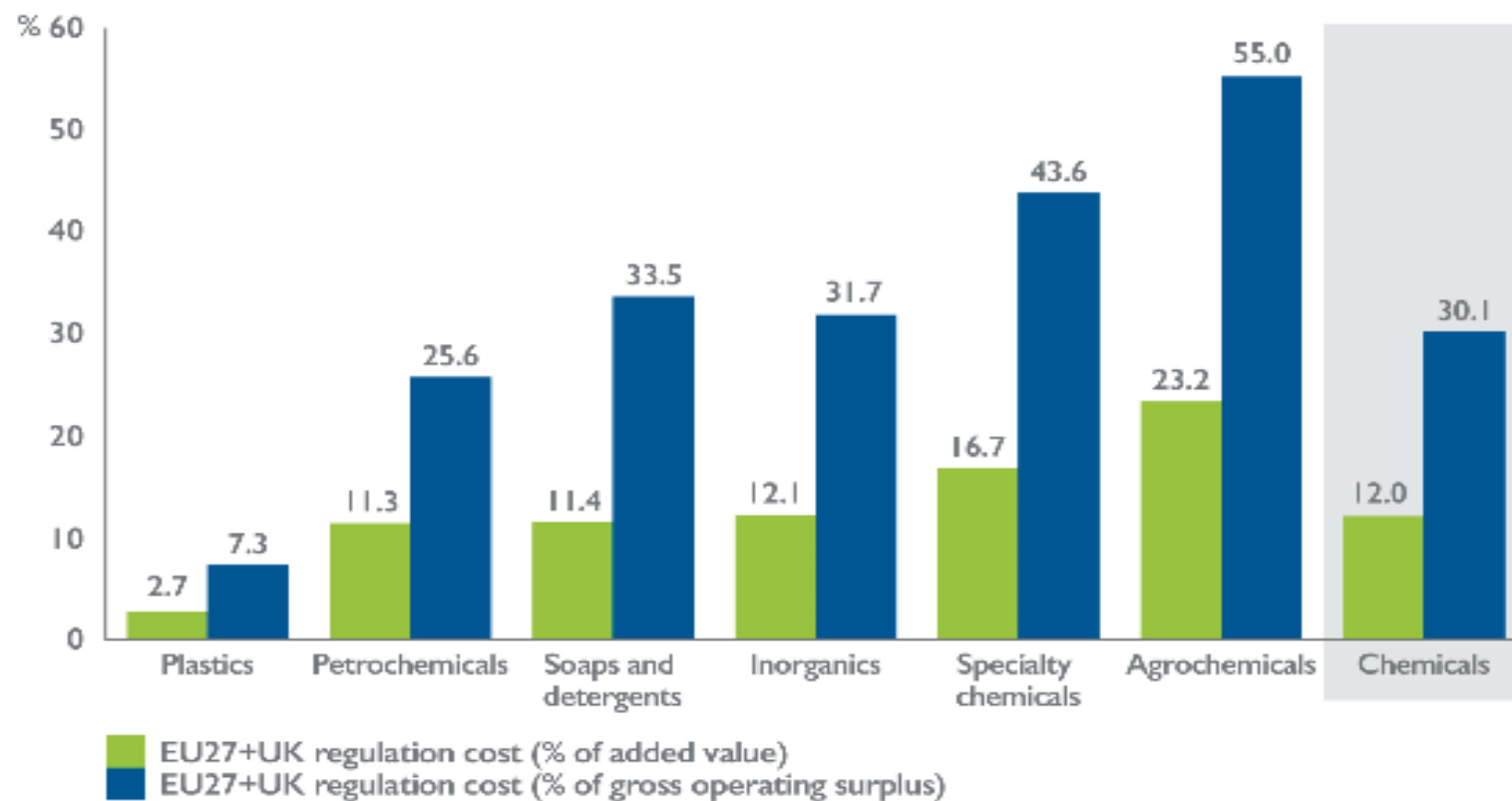
Dotační programy (Fond obnovy, Fond spravedlivé transformace, Modernizační fond) v kontextu obnovy hospodářství po pandemii a EGD

Stavební zákon

Vodní zákon

Regulatory costs* hamper European chemical industry

EU27+UK regulatory cost* of the chemicals sector

Source: EU Commission Report, "Cumulative Cost Assessment (CCA) for the EU Chemical Industry" (11 July 2016)
* Average cost per year (2004-2014)

Unless specified, chemical industry excludes pharmaceuticals

Potenciální směry vývoje chemického průmyslu

Předpoklad strategického technologického směřování chemického průmyslu:

- ▶ Technologie pro zpracování CO₂ na chemické produkty, vč. uhlovodíků
- ▶ Vodíkové technologie
- ▶ Technologie pro výrobu materiálů a zařízení pro akumulaci energie
- ▶ Recyklační technologie pro získání materiálu z odpadů, nikoliv (jenom) energie
- ▶ Technologie pro výrobu materiálů efektivně nahrazující SVHC
- ▶ Technologie výroby efektivnějších farmak

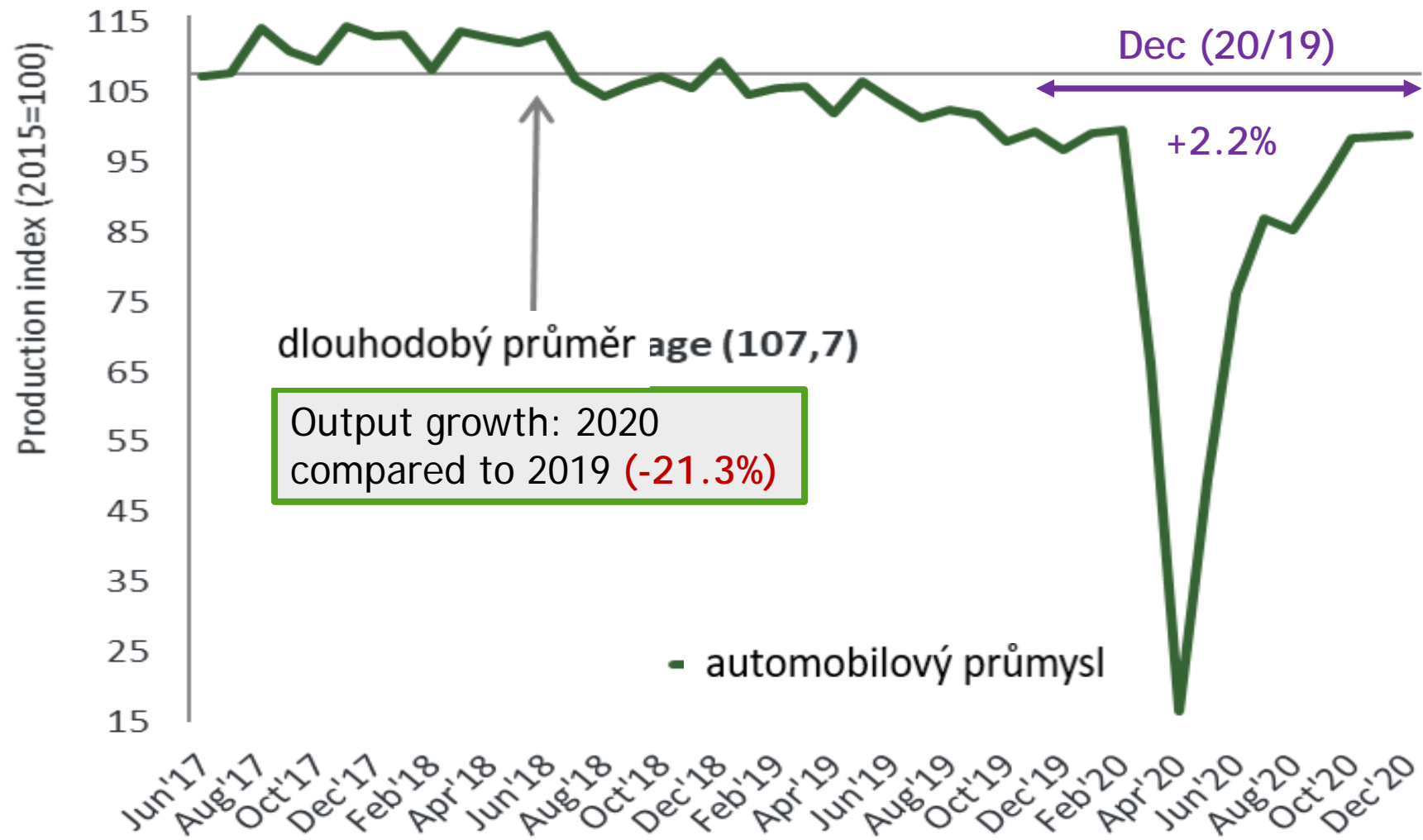
Všechny projekty jsou ale vázány na ekonomickém rozhodnutí vlastníků, dalším vývoji legislativních požadavků disponibility know-how pro uplatnění v průmyslovém měřítku a v některých případech i na motivační nástroje/veřejné podpory k realizaci investic do těchto směrů ze strany ve EU a ČR.

Dopady pandemie

- ▶ Dopady pandemie na různá průmyslová odvětví
- ▶ Srovnání dopadů mezi jednotlivými odvětvími
- ▶ Detailnější pohled na chemický průmysl

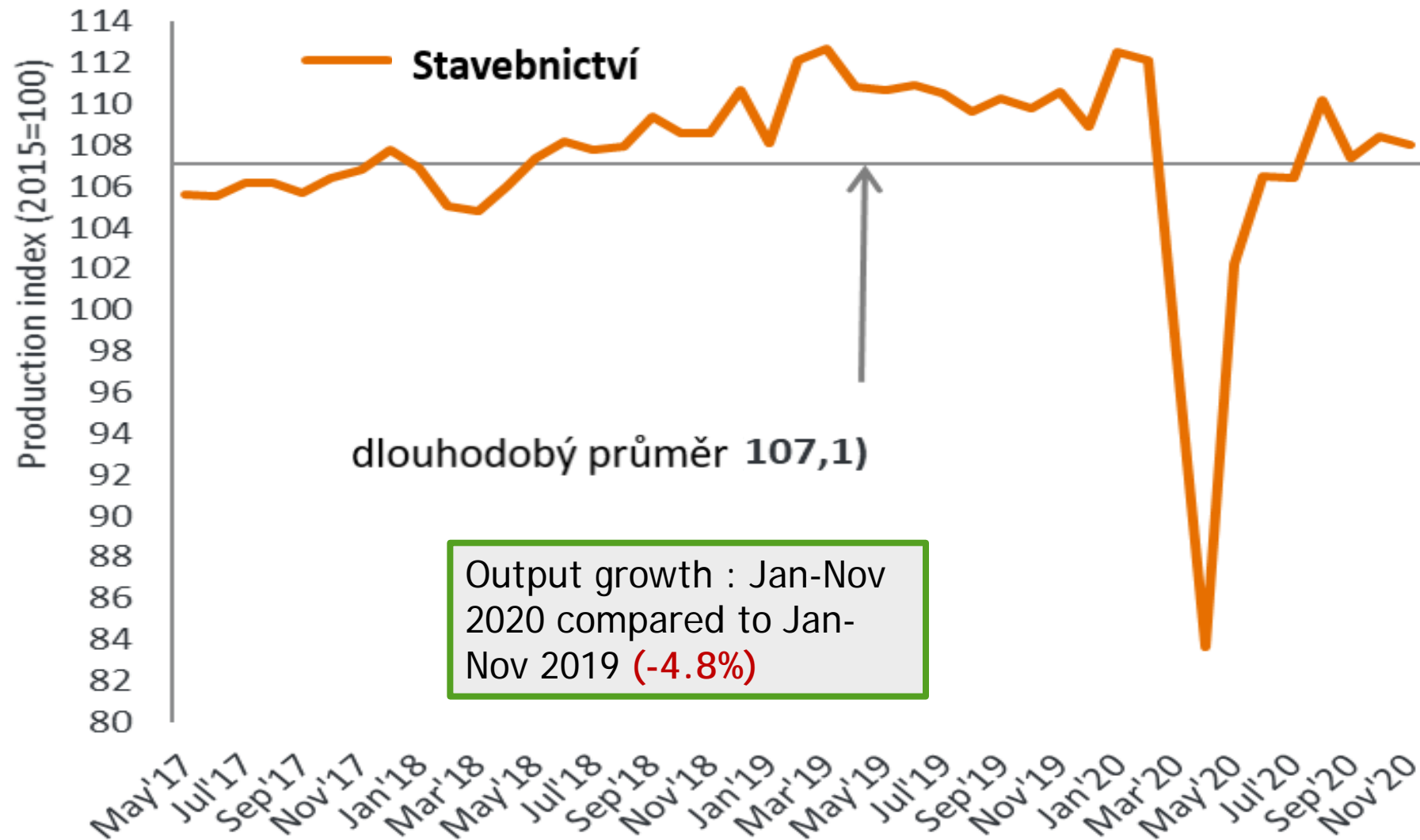
EU27 Automobilová produkce

2020: 21.3% pod úrovní předchozího roku

EU27 Stavební produkce

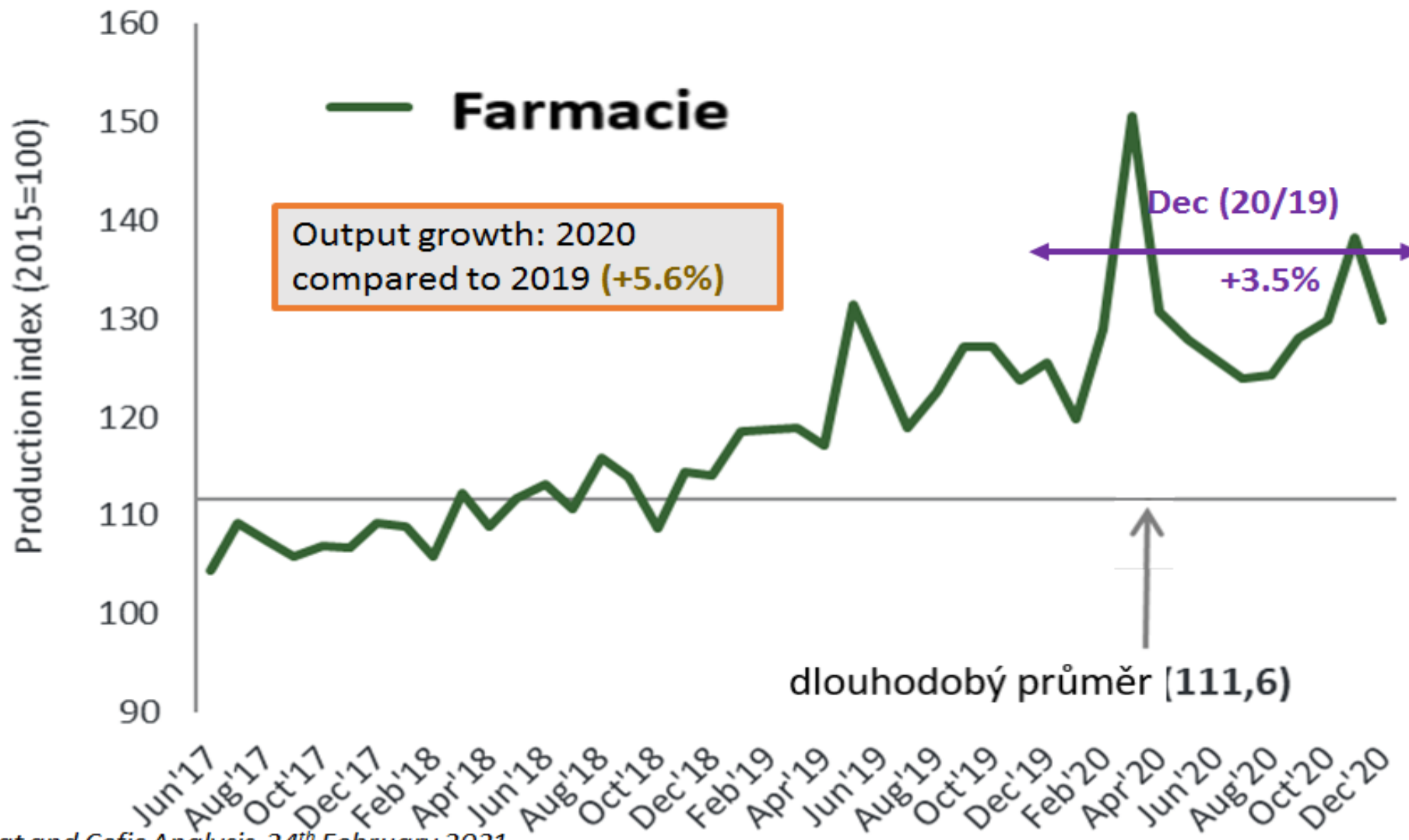
2020 - 4.8% pod úrovní předchozího roku

Zdroj: Eurostat and Cefic Analysis-24th February 2021

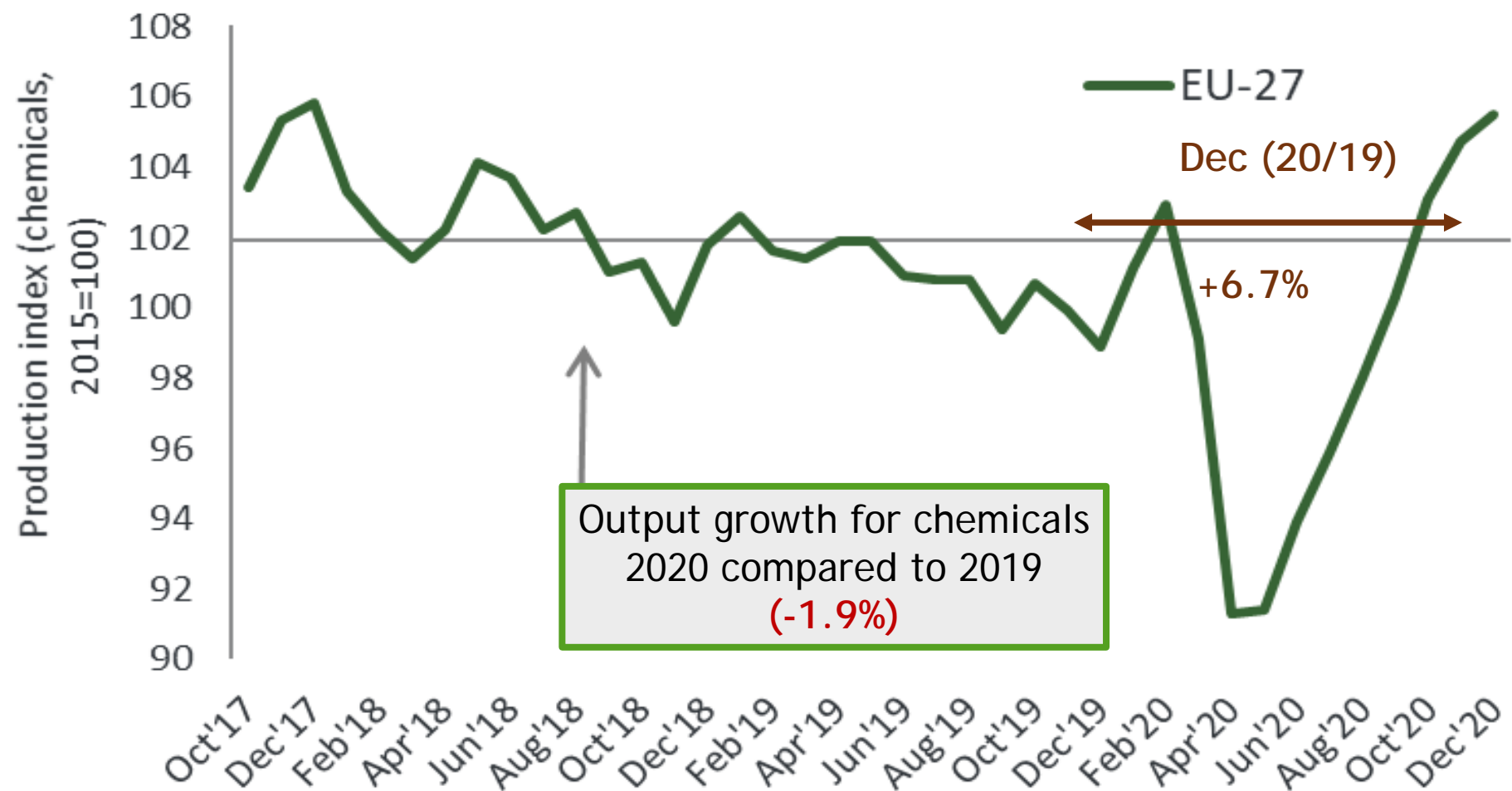
EU27 Farmaceutická výroba

2020 - 5.6% nad úrovní předchozího roku

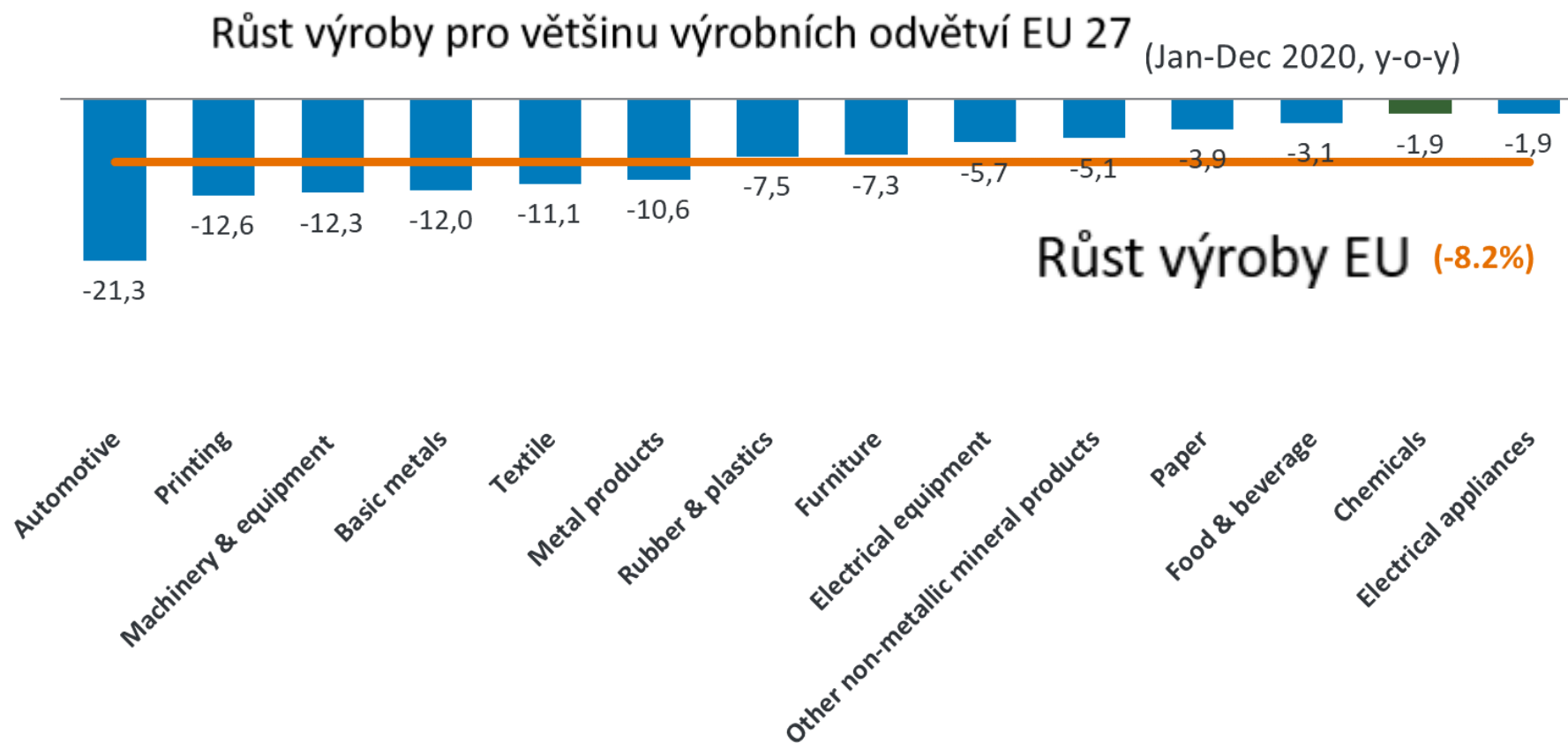

EU27 Chemická výroba

2020 - 1.9% pod úrovní předchozího roku

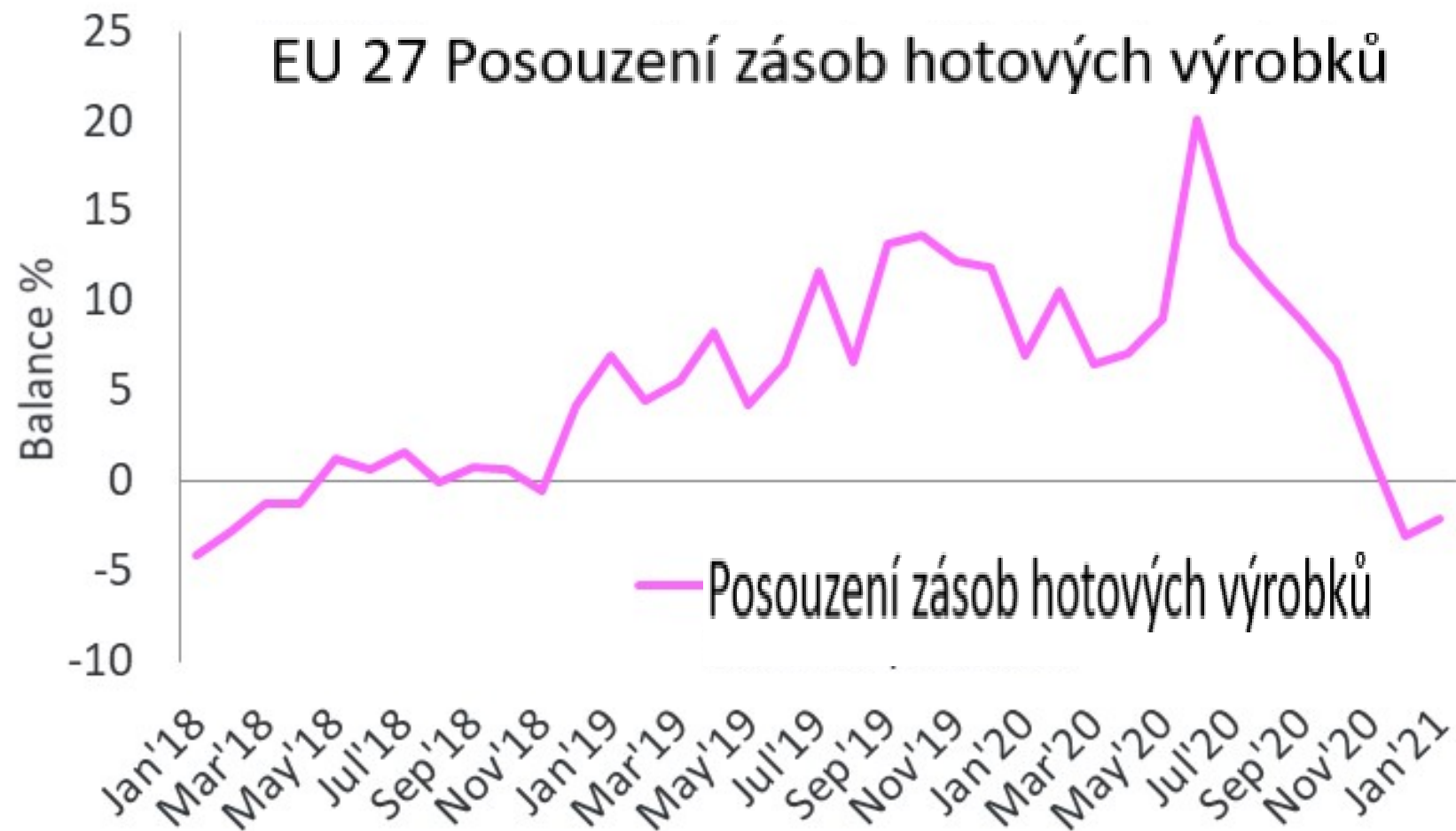

EU27 Průmyslová výroba: 2020, 8.2% pod úrovní předchozího roku

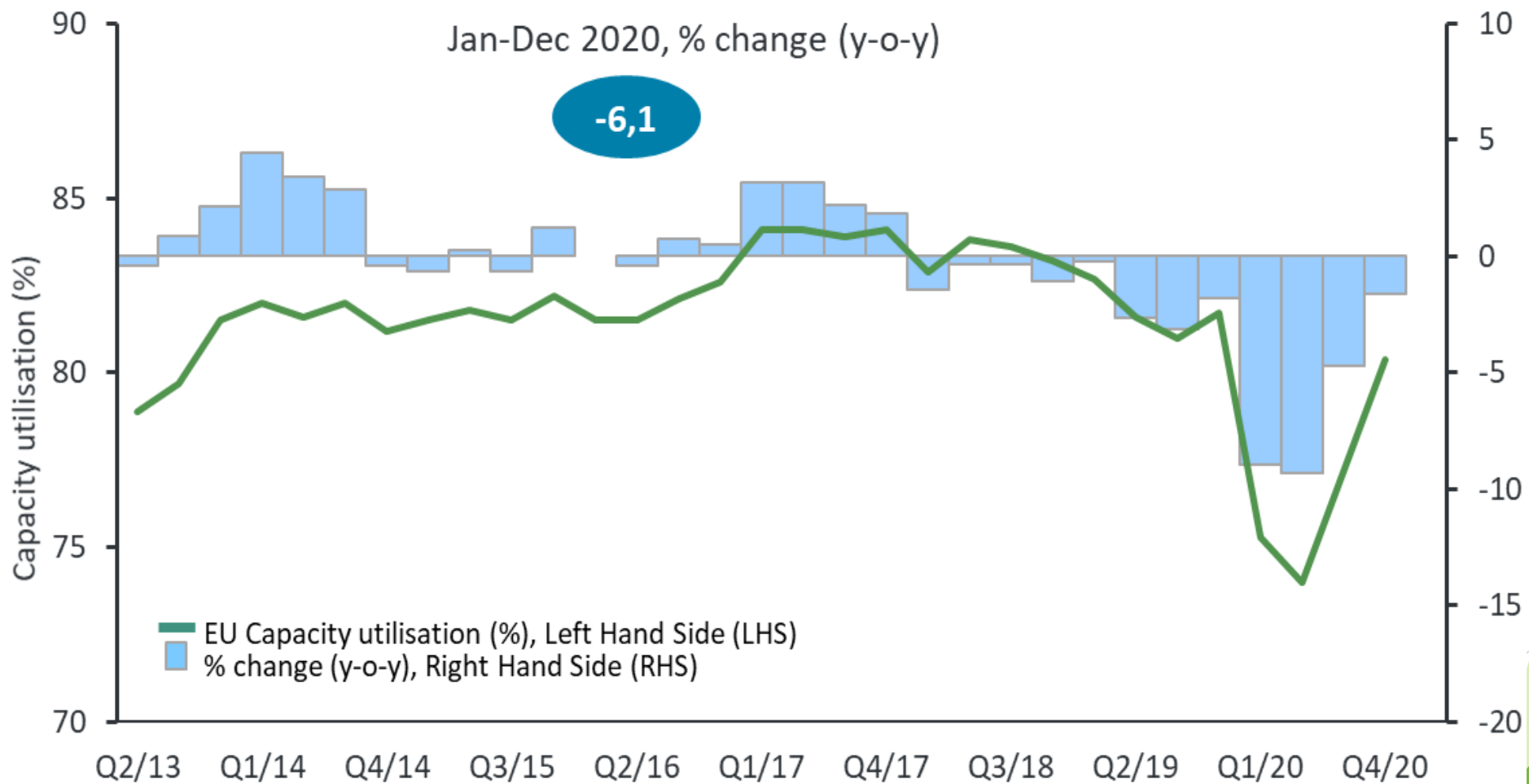

Poptávka po chemickém průmyslu EU-27 byla opravdu slabá. Produkce v klíčových zákaznických odvětvích byla výrazně pod úrovní předchozího roku. Automobilový průmysl je stále pod úrovní před pandemií

EU27 Posouzení zásob chemických látek

EU27 Chemie - využití kapacit: 2020 - 6.1% pod úrovní předchozího roku

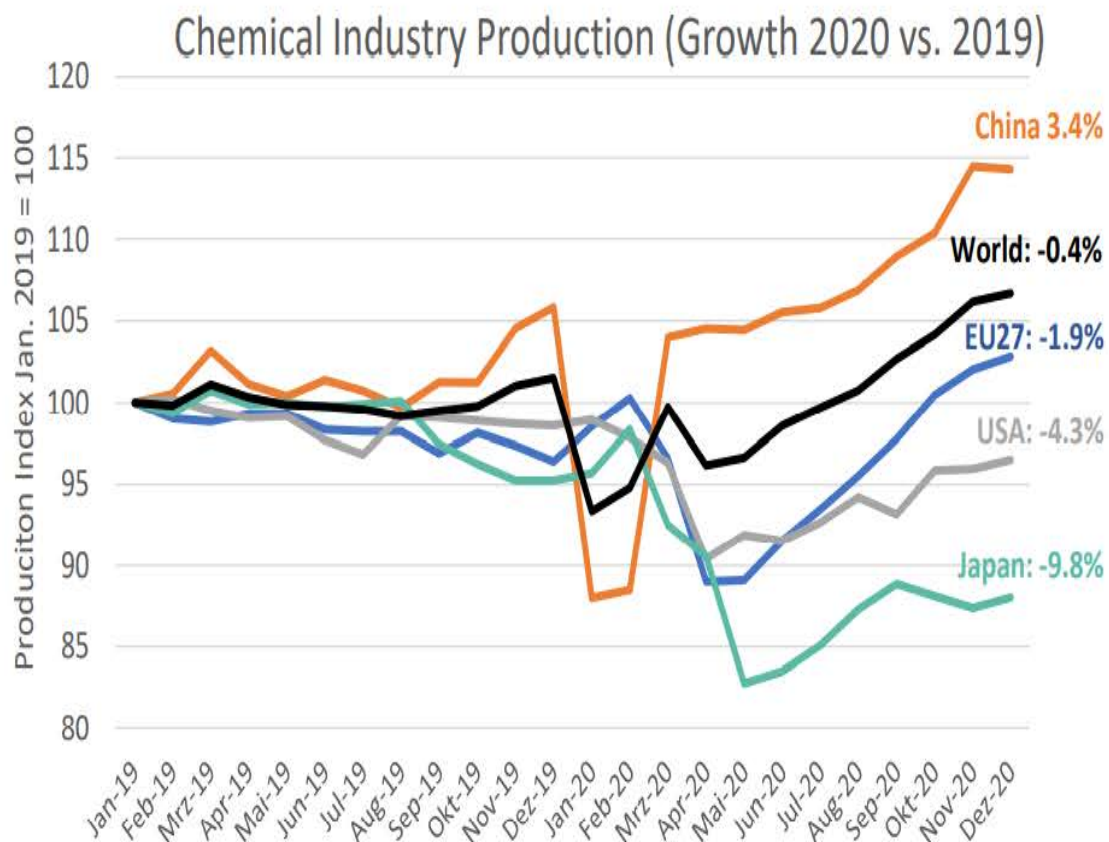

Zdroj: Eurostat and Cefic Analysis-24th February 2021

Vývoj chemického průmyslu EU

The global chemical industry recovered dynamically from Covid

- Pandemic-related extra demand
- Substitution from services to goods
- Some resilient customer industries (Agro, Health, Nutrition)
- Recovery in volatile industries (Automotive)
- Restocking

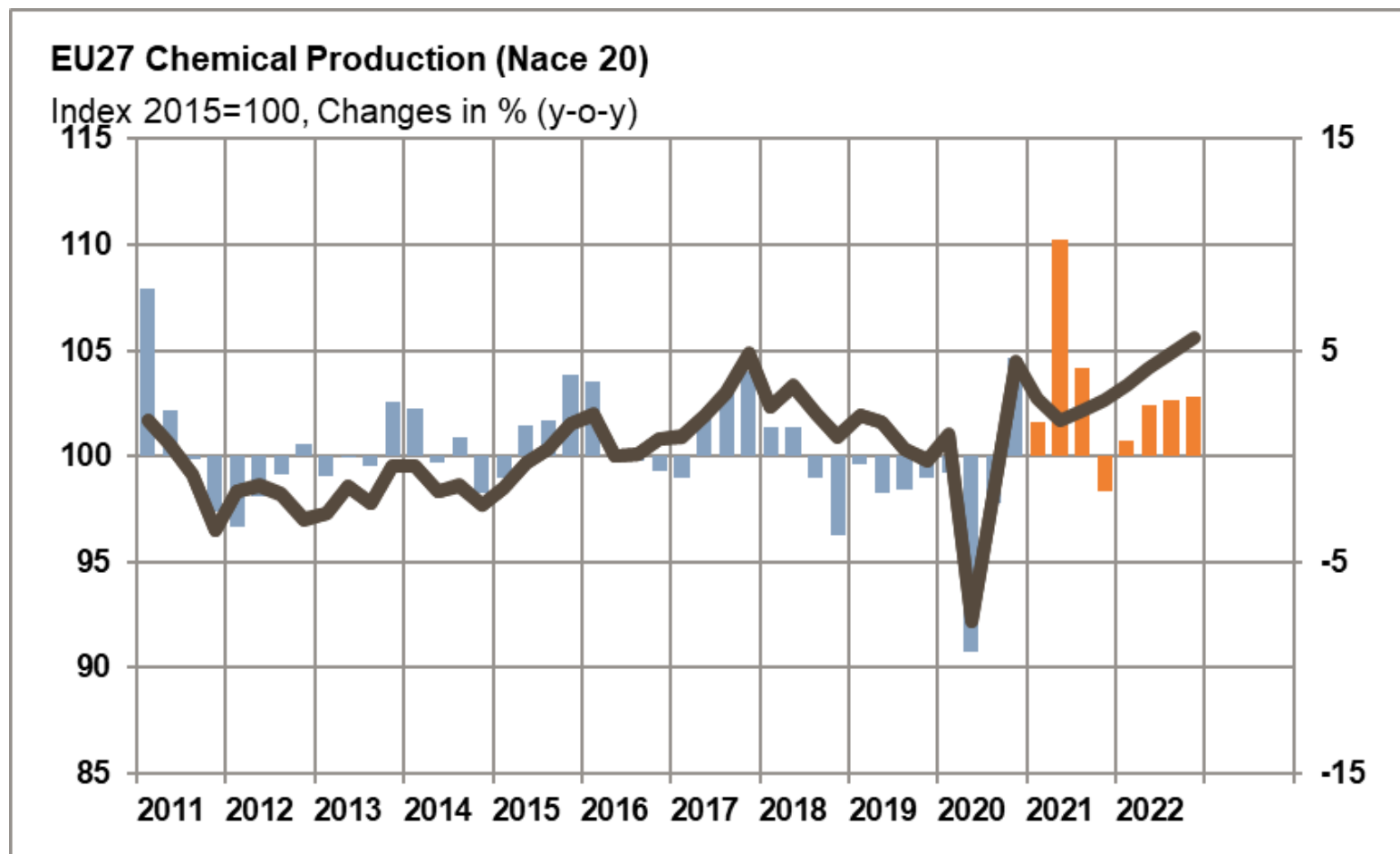

Zatímco celkový propad ekonomiky EU činil 6,2%, vývoj chemického průmyslu EU zaznamenal propad „pouze“ 1,9%.

Chemický průmysl v závislosti na „vypořádání se s pandemií“ očekává růst 3% v roce 2021, tlačeno oživením poptávky v automotive, spotřebních výrobcích dlouhodobé spotřeby a obnovou zásob; sledujíc vývoj HDP a vyvolávající poptávku po službách a investicích..

I přes rychlé oživení v Číně zaznamenal chemický průmysl celosvětově pokles o 0,4%.

Vývoj chemického průmyslu EU - 2022

EU27 Chemický výhled -
základní předpoklad
2021-2022
Očekává se, že
produkce v roce 2021
poroste o 3,0% a poté o
2,0% v roce 2022

Zdroj: Eurostat and Cefic Analysis-24th February 2021

Jak se odrazí útlum ekonomiky po covidu na environmentálních investicích do průmyslu?

- ▶ Využít prostředky na připravené a již schválené ekologické investice zaměřené zejména na ochranu ovzduší (snížení emisí), úspory energie a vody.
- ▶ Zvážit využití prostředků na dekarbonizaci průmyslu a to opět úsporami energií, přechodem na méně emisní paliva (zde je však nezbytné zohlednění aspektu budoucí ekonomiky provozu), zavádění výroby obnovitelné energie (i zde je budoucí ekonomika provozu klíčová).
- ▶ Zvážit využití prostředků na technologie směřující k cirkulární ekonomice: zejména chemické recyklace odpadů (specificky plastových odpadů), využití CO₂ pro syntézu uhlovodíků (s tím bude mnohdy spojena i potřeba investic pro zabezpečení výroby vodíku).
- ▶ Zajistit dokončení vývoje inovativních technologií pro výrobu vodíku s předpokladem jejich ekonomické efektivity,
- ▶ A v neposlední řadě je to okruh investic sloužících pro akumulaci energií. Zde je zcela nezbytné posouzení ekonomiky provozu při současných cenách elektrické energie a podpůrných nástrojů, resp. současná podpora rozvoje solární a větrné energie, které se pro stabilitu distribuční sítě bez akumulace neobejdou. Je však otázkou, zda je to příležitost pro naše odvětví, byť technologie „Power-to-X“ se za chemické technologie považovat dají...

Kontakt:

Ing. Ivan Souček, Ph.D.

souceki@vscht.cz / ivan.soucek@schp.cz